

Η φόρμα συγκρουόταν με το περιεχόμενο

«Τα ψέματα που λένε πάντα την αλήθεια».
Κυπριακή ποίηση του 20ού και 21ου αιώνα από τον ΘΟΚ.

Τελική επιλογή ποιημάτων/Δραματουργική επεξεργασία/Σκηνοθεσία: Άδωνις Φλωρίδης
Έρευνα/Επιλογή ποιημάτων: Άδωνις Φλωρίδης, Γιώργος Γεωργίου, Λουκάς Πραστίτης, Αιμίλιος Χαραλαμπίδης, Πάμπος Κουζάλης, Αντώνης Σολωμού
Σκηνικά/Κοστούμια: Εδουάρδος Γεωργίου
Μουσική: Κώστας Κωνσταντίνου
Χορογραφία/Κίνηση: Λία Χαράκη
Σχεδιασμός φωτισμών: Θέμα Κασουλίδου
Παίζουν: Δημήτρης Αντωνίου, Παναγιώτης Λάρκου, Πολυξένη Σάββα, Αννίτα Σαντοριναίου, Σώτος Σταυράκης, Ανδρέας Τσέλεπος, Νιόβη Χαραλάμπους, Θέα Χριστοδουλίδου

Αισθάνθηκα ότι βλέπω την παράσταση του Άδωνι Φλωρίδη σαν μια κινούμενη εικόνα στην οθόνη του υπολογιστή μου με τα ερωτηματικά να πετάγονται σαν απρόσκλητες διαφημίσεις. Πρώτη ερώτηση: αν δεχτούμε το αξίωμα ότι στην τέχνη το περιεχόμενο επιβάλλει την επιλογή φόρμας, τι γίνεται όταν το περιεχόμενο είναι τόσο σύνθετο; Τι γίνεται όταν τα ποιήματα Κύπριων ποιητών ανθολογούνται με υποκειμενικά μεν, αλλά ποιοτικά κριτήρια (δηλαδή δεν επιδιώκεται ούτε θεματική ενότητα ούτε χρονολογική των «γενεών» και των «δεκαετιών»- ομαδοποίηση) και τα νεωτεριστικά ποιητικά κείμενα στέκουν δίπλα με τα παραδοσιακά διαλεκτικά, τα λυρικά με τα σατιρικά κ.λπ; Τότε από πού πρέπει να πηγάζει η αισθητική της φόρμας; Από κάθε ποίημα ξεχωριστά; Σε τέτοια περίπτωση θα μιλούσαμε για ποιητικά θεατρικά νουμεράκια, για ένα είδος ποιητικής επιθεώρησης.

Δεύτερη ερώτηση: αν δεχτούμε, λοιπόν, ότι ένας αισθητικός κήπος όπου το κάθε λουλούδι φυτρώνει σε διαφορετικό ποιητικό έδαφος και γι' αυτό διαφέρει, δεν μπορεί να είναι το ζητούμενο σε μια θεατρική παράσταση, και ότι το ζητούμενο είναι, εν τέλει, μια ενιαία αισθητική φόρμα, από πού πρέπει αυτή να προέρχεται; Ή μάλλον, από πού προήλθε εκείνη η πλούσια και ευρηματική θεατρική φόρμα της παράστασης «Τα ψέματα που λένε πάντα την αλήθεια»; Τολμώ να μαντέψω -από τα σκηνοθετικά όνειρα. Υπο-

ψιάζομαι ότι πολλοί σκηνοθέτες ονειρεύονται παραστάσεις χωρίς κείμενα, δηλαδή, χωρίς τη δικτατορία του περιεχομένου, πολλοί διψούν για απεριόριστη φορμαλιστική ελευθερία. Από το λούνα-παρκ στον «Καλαμπούς», συνεχίζω να μαντεύω, ο Άδωνις Φλωρίδης περίμενε ευκαιρία να στήσει στη σκηνή ένα θέατρο-τσίρκο, ένα θέατρο δρόμου, να κάνει τους ηθοποιούς του σαλτιμπάγκους, να απελευθερώσει τη δική τους δίψα για πληθωρικό αυτοσχεδιασμό. Έτυχε (με την έννοια του ευτυχήματος) ο σκηνογράφος και ενδυματολόγος της παράστασης Εδουάρδος Γεωργίου να έχει πείρα και γούστο στο επιλεγμένο από τον σκηνοθέτη είδος, έτυχε να γνωρίζει τη συνταγή μίξης ονειρικού και κωμικού στοιχείου, έτυχε να ξέρει πώς να γίνει πληθωρικός χωρίς φλυαρία, να μπορεί κατά καιρούς να γίνεται αυτός που οδηγεί στο τανγκό με τον σκηνοθέτη, πάντα προς όφελος του κοινού έργου. Έτυχε η υποκριτική ομάδα να είναι δεχτική και αποδοτική στην προτεινόμενη μανιέρα και ως σαλτιμπάγκοι να κατέχουν πολλές τέχνες, να παίζουν όργανα, να χορεύουν, να τραγουδούν, να κάνουν ακροβατικά και μαγικά, να παίζουν με ελεγχόμενη υπερβολή. Θα ξεχωρίζα τη Νιόβη Χαραλάμπους και τον Παναγιώτη Λάρκου, ως κατέχοντες το είδος στην εντέλεια, αλλά

αν κάποιος άλλος από την ομάδα δεν ήταν καλός, στο σύνθετο θεατρικό δρώμενο θα άνοιγε τρύπα. Και κάτι τέτοιο δεν συνέβη.

Τρίτη ερώτηση. Πριν την υποβάλλω, θα ομολογήσω ότι διαβάζοντας στο πρόγραμμα της παράστασης τα ποιήματα τα οποία αποτέλεσαν το κείμενο της παράστασης και τα πλείστα εκ των οποίων ικανοποιούν και τα δικά μου υποκειμενικά κριτήρια, βρήκα κάποια που δεν τα... πρόσεξα, δεν τα άκουσα καν στην παράσταση. Τι χάξενα εκείνη στη στιγμή, που ήταν το μυαλό μου; Σε ποιο σκηνοθετικό εύρημα; Σε ποιο υποκριτικό επίτευγμα; Σε ποια μελωδία του Κώστα Κακογιάννη; Σε ποια εντυπωσιακή κίνηση της Λίας Χαράκη; Μπορεί να φταίω ως απρόσεκτος θεατής ή μάλλον ακροατής ποιημάτων. Αλλά μόνο εγώ φταίω; Τρίτη ερώτηση, λοιπόν: μήπως

αυτή η από άλλου (βλέπε την πιο πάνω παράγραφο) παρμένη φόρμα μερικές φορές συγκρουόταν με το περιεχόμενο ή, σωστότερο, τα περιεχόμενα (βλέπε την πρώτη παράγραφο) και άλλες πάλι τα επισκίαζε; Και ανακαλώντας αυτά που ακούστηκαν και εισακούστηκαν καλύτερα, βρίσκω ότι ο κοινός παρονομαστής εδώ είναι η αισθητική σύμπτωση της συγκεκριμένης, μικρής φόρμας και του συγκεκριμένου περιεχομένου. Τέτοια σύμπτωση συνέβη στην τόσο ποιητική όσο και θεατρική μινιατούρα που δημιουργήθηκε από την Αννίτα Σαντοριναίου με το ποίημα της Νίκης Μαραγκού. Συνέβη στη σκηνή της Πολυξένης Σάββα με το ποίημα της Νάσας Παταπίου. Στο τραγουδιμένο από τη Νιόβη Χαραλάμπους «Νανούρισμα» του Γιώργου Μολέσκου. Στην «Ανεράδα» του Βασίλη Μιχαηλίδη που έγινε μικρό ποιητικό θέατρο από τον Ανδρέα Τσέλεπο.

Πολύ καλά έκανε ο ΘΟΚ φέρνοντας στη σκηνή του τη σύγχρονη κυπριακή ποίηση. Πολύ καλά έκανε επιλέγοντας να ασκηθεί στο είδος του ποιητικού θεάτρου (την προηγούμενη φορά ήταν οι καταραμένοι ποιητές, απ' ό,τι θυμάμαι). Καλά θα κάνει να τα ξανακάνει. Η υποκειμενικότητα τέτοιου είδους παραστάσεων είναι όχι απλώς δεδομένη, απλά επιβάλλεται. Αυτή ήταν η πρόταση του Άδωνι Φλωρίδη.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

